

Bron: FNV Magazine voor senioren, 18 december 2021

FNV-lid Hans van Dijk (67) is actief bij ‘Grootouders voor het klimaat’ en liep mee in de grote Klimaatmars in november. ‘Ik voel me niet schuldig over het leven dat ik tot nu toe heb geleid, maar wel verantwoordelijk voor toekomstige generaties.’

‘Waar ik veel over nadenk en ook wel een beetje mee worstel’, zegt Hans van Dijk nadat hij thee heeft ingeschonken en aan zijn eettafel is gaan zitten. ‘Mijn generatie heeft nooit anders dan materiële vooruitgang meegemaakt. We zijn nu, als land, vijf keer rijker dan toen ik werd geboren. Maar die eindeloze groei kan niet zo doorgaan. Maken we jonge generaties bewust genoeg dat een consumptieniveau van almaar meer, meer, meer, niet normaal is?’

WORSTELING

Van Dijk, gepensioneerd beleidsmedewerker aan de Universiteit Utrecht, is zich bij die worsteling terdege bewust van zijn bevoorrechte positie. Sowieso als Nederlander ten opzichte van bijvoorbeeld ontwikkelingslanden. En binnen Nederland als hoogopgeleide babyboomer met een fraai eigen huis (‘waarmee ik slapend rijk word’) die altijd een goed, welvarend leven heeft geleid en nu een goed pensioen heeft.

VERKLOOT

Hij snapt de verwijten van de jongere generaties dan ook heel goed. ‘Greta Thunberg die zegt: “Jullie hebben het voor ons verkloot”, heeft natuurlijk gewoon gelijk.’ Maar is dat dan een reden om niks te doen? Of door te gaan op de oude voet? Nee, vindt Van Dijk. En in elk geval: voor hemzelf niet. ‘Ik voel me niet schuldig over het leven dat ik tot nu toe heb geleid, maar wel verantwoordelijk voor toekomstige generaties.’

GROOTOUDERS

Juist daarom sprak de beweging Grootouders voor het Klimaat hem aan, zegt hij. ‘Voor mijn eigen belang hoef ik niet meer op te komen. Maar hoe zit het met dat van volgende generaties? Hun toekomst wordt bedreigd, omdat we bezig zijn de aarde uit te putten. Dus wil ik verantwoordelijkheid nemen en proberen veranderingen teweeg te brengen.’

Van Dijk heeft twee zoons van in de dertig. Grootouder is hij nog niet, maar dat hoeft ook niet om je aan te sluiten bij Grootouders voor het Klimaat. Het is een geuzennaam voor een groep klimaatbewuste senioren die zich verantwoordelijk voelen voor de generaties die na hen komen.

LEVENSSTIJL

‘We kunnen niet klakkeloos de koek blijven opeten en tegen volgende generaties zeggen: sorry jongens, de koek is op. Matiging wordt het nieuwe normaal. Dat is mijn wens, maar volgens mij is het ook onvermijdelijk dat we daarnaar toe moeten. We moeten iets aan onze levensstijl doen. En dan heb ik het over de mensen die iets aan hun levensstijl kunnen doen. Zoals ikzelf. Mensen met een laag inkomen hebben niet zo veel te matigen.’

GROENE BANEN

Van Dijk, al FNV-lid sinds 1983, snapt de spagaat waarin de bond zit dan ook heel goed. ‘Als maatschappelijke organisatie ontkomt de FNV er niet aan: Nederland moet vergroenen. Maar voor veel leden met een smalle beurs zal het klimaat niet bovenaan hun prioriteitenlijstje staan. Bovendien: mensen gaan het in hun portemonnee voelen. Dat zie je nu ook met de stijging van de energieprijzen. Daarom is klimaatrechtvaardigheid zo belangrijk. De maatregelen moeten niet zo uitpakken dat de Teslarijder ervan profiteert en iemand met een laagbetaalde baan in een huurhuis de rekening krijgt. Dat kan niet.’

Veel mensen vrezen door vergroening ook hun baan te verliezen, maar daar ziet Van Dijk, net als de FNV, toch vooral kansen (lees het kader onderaan). Het levert immers ook veel nieuwe banen op. Van Dijk: ‘Kijk naar de stijgende vraag naar zonnepanelen: de installateurs zijn niet aangesleept te krijgen. Dus heel goed dat de bond inzet op omscholing, dan bied je perspectief!’

KLIMAATACTIVIST

Bij de Grootouders hoort Van Dijk bij de actievelingen én is hij een van de jongeren. Zijn zorgen om het klimaat dateren al van eerder, maar pas na zijn pensioen had hij tijd om zich er ook echt voor in te zetten, vertelt hij. Is hij inmiddels klimaatactivist? ‘Ja, zo noem ik mezelf wel, zij het ook een beetje plagerig bedoeld. Ik probeer het nu terug te brengen naar drie dagdelen per week, maar in de aanloop naar de Klimaatmars was ik er zeker wel twee keer zoveel tijd aan kwijt.’

BELOFTES

Het interview vindt plaats ten tijde van de grote VN-top in Glasgow en net na de grote Klimaatmars in november in Amsterdam waarin hij, net als de bond, meeliep. De eindeloze stoet - naar schatting 40.000 mensen - maakte indruk. Maar erg optimistisch is Van Dijk niet. ‘Die anderhalve graad gaan we dik voorbij en de twee graden opwarming waarschijnlijk ook. En bij alle mooie beloftes van politici en CEO's, denk ik toch vooral: eerst zien, dan geloven. Anderzijds: Als iedereen doet wat ie zegt, dan is er nog hoop.’

PENSIOENFONDS

En hoopvolle en succesvolle acties zijn er ook. Neem ‘zijn’ pensioenfonds ABP, dat onder druk van de actiegroep ABP Fossielvrij onlangs aankondigde niet meer te zullen beleggen in fossiele brandstoffen. Van Dijk is er blij mee. ‘Het is een heel krachtig signaal dat bovendien laat zien dat individuen – mits ze samen optrekken – wel degelijk veranderingen teweeg kunnen brengen.’ Ook de FNV verhoogt de druk op pensioenfondsen om werk te maken van een eerlijke klimaattransitie (lees het kader hieronder).

ACTIE!

Tot slot heeft Van Dijk nog een boodschap voor Rutte. ‘Je kunt wel heel hard ‘Actie, actie, actie’ roepen voor de bühne, maar zorg eerst maar eens dat er een kabinet komt, en een regeerakkoord met een stevig klimaatpakket en ga dat dan eindelijk eens uitvoeren. Er is al veel te veel tijd verspild met niets doen.’

